

WINDMOLEN "DE B E E R" te GEMERT.

Deze molen werd zo genoemd, omdat de molen een overblijfsel zou zijn van een hoektoren van het kasteel van de heren van Gemert (Vergelijk: G.van den Elsen: Geschiedenis van de Latijnse School van Gemert, aantekeningen achter in het exemplaar aanwezig op de Latijnse School, van de schrijver zelf.)

Hij stond op de plaats van de tegenwoordige zuivelfabriek "De Eendracht" in de Sint Anna-straat. De oudst bekende pachter was de familie Sol. Als specie was boekweitmeel gebruikt, wat zo sterk was, dat bij afbraak van de molenromp circa 1890 (volgens pater Van den Elsen was de molen "onlangs" afgebroken), buskruit werd gebruikt om de steenhoop te slopen.

Deze molen deed voornamelijk dienst voor het malen van boekweit. Bij het bouwen van de zuivelfabriek van 1914 stuitte de aannemer A.van Eupen op de restanten van een gracht, die molen en/of molenhuis omringd had. Op een kaart van 1842, aanwezig op het gemeentehuis alhier, staat de molen nog aangegeven. Het molenhuis is het laatst bewoond geweest door Van Dijk, die rentmeester van de heer Scheidius was. Baronesse Harinxma thoe Slooten (dochter van Scheidius) verkocht het molenhuis aan de gemeente Gemert circa 1957. In 1960 brandde het onbewoonde molenhuis totaal af. Men vond toen een ankerkruis in de vorm van het kruis van de Duitse Orde.

M.v.d.Velden.

WEET U HET? WIJ NIET.

Omstreeks 1860 kwam in ons land de fiets zijn intrede doen. Zoals later de auto, moest obk de fiets een moeilijke tijd doormaken. Hij werd niet overal vriendelijk ontvangen. In een gemeenteverordening van een plaats in het midden van ons land stond:

"De bestuurder van een rijwiel is verplicht zijn voertuig tot stilstand te brengen, als een bestuurder

van een ander voertuig of een geleider van dieren daartoe het verlangen kenbaar maakt." Weet iemand van de lezers, wanneer in Gemert de fiets zijn intrede deed en wie de eerste Gemertenaar was, die het waagde zich van dit vervoermiddel te bedienen? Misschien kan iemand van de oudere garde zich dit feit nog herinneren. Inlichtingen graag aan de redactie.

VOLKSGEBRUIKEN EN DORPSGEWOONTEN.

Het lijkt me wel nuttig en interessant enkele woorden te wijden aan de in Gemert bestaande gebruiken op bepaalde dagen van het jaar. De meeste komen ook op andere plaatsen voor, sommige zelfs in het hele land, andere zijn echter specifiek voor Brabant en misschien voor Gemert.

I. NIEUWJAAR.

In vroeger dagen was het niet de gewoonte veel nieuwjaarskaarten te versturen, maar men ging zelf een "zalig nieuwjaar" wensen. Klaarblijkelijk is het woord "zalig" in plaats van "gelukkig" bij katholieken gebruikelijk. Een bijzonderheid hierbij was het "afwinnen". Men probeerde de ander vóór te zijn bij het handje geven. Naaste familie zoals grootouders gingen zeker bezoeken. Dit behoeft echter niet op 1 januari, ook de zondag daarna en volgens sommigen de hele maand was het nog toegestaan. Bepaalde personen zoals "De Paws", voor de oorlog een bekend figuur zag men trouw elk jaar aan de deur verschijnen.

II. DRIEKONINGENDAG.

Dat in Gemert kinderen met een ster langs de deur gaan is vooral de laatste jaren meer in zwang gekomen. Wel is het een oud gebruik, dat hij of zij die bij het kaarten drie koningen in handen krijgt, daarvoor betaald wordt door de andere spelers. Een bekend liedje, dat door rondtrekkende kinderen wordt gezongen, is: "Driekoningen, driekoningen geef me een nieuwe hoed, m'n ouwe is versleten, m'n moeder mag 't niet weten, geef wat, houd wat, het volgend jaar weer wat.

v.d.W.